

Kulturløftet

Kultur, deltagelse og frivillighet

Forsidefoto: **Ballettskolens elevforestilling 2012**
Foto: Jörg Wiesner / Den Norske Opera & Ballett

Innhold

Forord.....	4	13 Litteraturfeltet	22
1 Kulturløftet gjennomføres.....	7	14 Språk.....	23
2 Norsk kulturfond.....	7	15 Museum.....	24
3 Scenekunst	8	16 Samisk kultur.....	27
4 Musikk.....	11	17 Presse og mediepolitiske spørsmål	27
5 Billedkunst, kunsthåndverk, arkitektur og design.....	13	18 Film.....	28
6 Kunstnerpolitikk.....	15	19 Kringkasting.....	31
7 Kultur for barn og unge.....	17	20 Pengespill.....	33
8 Den kulturelle spaserstokken	18	21 Opphavsrett og IT.....	34
9 Den kulturelle nistepakke.....	18	22 Frivillighet.....	35
10 Inkludering og mangfold.....	19	23 Livssynsnøytrale seremonirom	37
11 Arkiv	21	24 Kultur og næring.....	38
12 Bibliotek.....	21	25 Kultursamarbeid i nordområdene	38

Foto: Ilja C. Hendel

Forord

Kultur er til for å deles

Satsing på kultur er ikke et luksusgode eller et overskuddsfenomen. Det er helt nødvendig for et samfunn som vektlegger demokrati, fellesskap og utvikling. Det har Regjeringen fått fram gjennom Kulturløftet 1 og 2.

Kulturløftet har sørget for flere milliarder kroner til kultur og frivillighet. Det har vært en god investering.

Siden 2005 er kulturbudsjettet doblet. Vi ligger på stø kurs mot målet om at én prosent av statsbudsjettet skal gå til kultur innen 2014. Dette har gitt mer kultur. Ikke bare som en ren konsekvens av økonomisk vekst, men fordi Kulturløftet også inneholder store ambisjoner på alle kulturlivets områder. Regjeringen ville løfte kultursektoren, styrke det profesjonelle, bygge opp det frivillige og gjøre kultur tilgjengelig for flere.

Vi har fått sterkere institusjoner i alle regioner. Og like viktig: det frie kulturfeltet er styrket. Dette har skapt en viktig maktbalanse mellom institusjonene og den frie kunstutøvelsen.

Den kulturelle skolesekken sørger for at tusenvis av skolebarn får oppleve kultur i skoletida hvert eneste år. Og Den kulturelle spaserstokken og nistepakka har tatt kultursatsingen både ut i arbeidslivet og til de eldre.

Siden 2005 har vi gått gjennom alle områder av kulturlivet og satt nye, ambisiøse mål på alle felt og formidlet det i form av meldinger til Stortinget. Alle deler av kulturlivet har fått solide løft.

Frivilligheten har fått bedre rammevilkår, og det er blitt enklere å være frivillig. Blant annet er moms-kompensasjonen trappet opp med snart 1 milliard kroner.

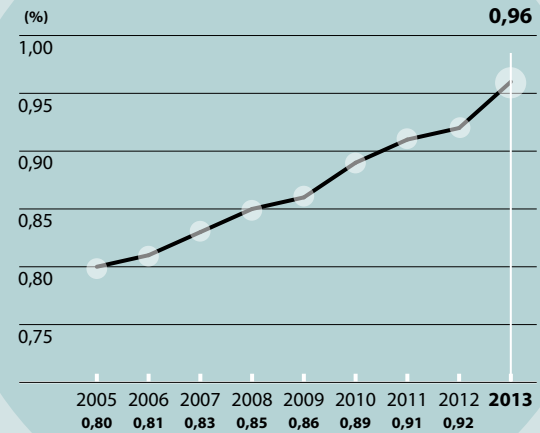
Dette heftet gir en oversikt over utviklingen siden 2005. Kulturløftet skal være innfridd i 2014. Men det stopper ikke der. Vi skal også videre. Kulturløftet fortsetter med nye mål.

Kultur har egenverdi og merverdi. Regjeringen vil satse både på kvalitet og bredde.

Vår ambisjon for framtida er at alle som vil, skal ha mulighet til å skape uttrykk og få inntrykk. Fordi kultur er vårt viktigste fellesskap.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'H. Tajik', with a long horizontal line extending to the right.

Hadia Tajik
kulturminister

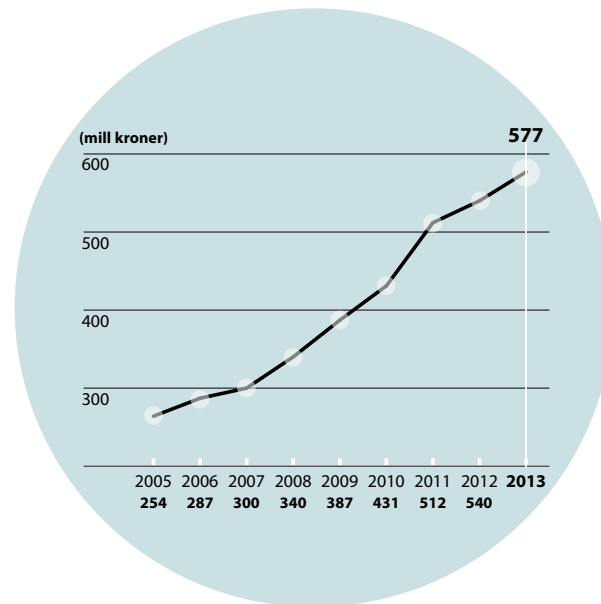
Kulturløftet

1 Kulturløftet gjennomføres

Regjeringen er i rute med målet om at 1 prosent av statsbudsjettet skal gå til kultur innen 2014. Med budsjettet for 2013 har de samlede overføringene til kulturformål økt med om lag 4,9 milliarder kroner siden 2005. Det betyr en dobling av kulturbudsjettet.

2 Norsk kulturfond

- Norsk kulturfond har økt med 323 millioner kroner, eller 127 prosent.
- En klarere arbeidsdeling mellom politiske myndigheter og Norsk kulturråd som collegium er gjennomført, og rådet har fått økte fullmakter til å disponere fondsmidler og tilskudd.
- Lov om Norsk kulturråd ble lagt fram i mars 2013.

Budsjettutvikling 2005–2013
Norsk kulturfond samlet

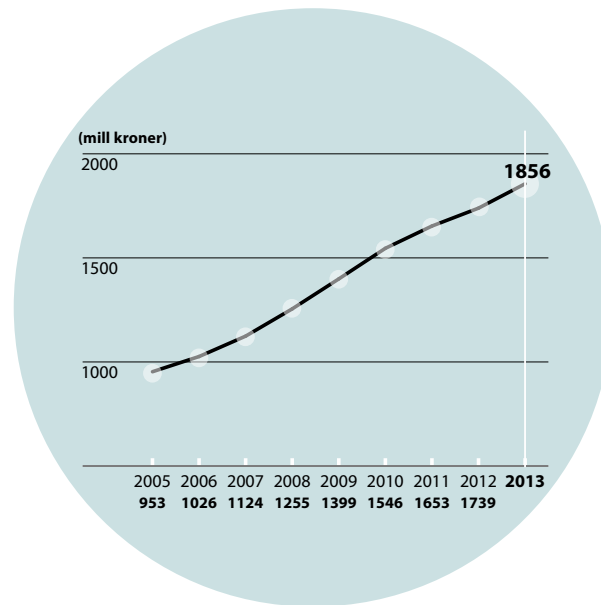
- Et helhetlig elektronisk søknads- og saksbehandlingssystem for Norsk kulturråd, Fond for lyd og bilde og Statens stipend- og garantiinntekter blir innført i 2013.

3 Scenekunst

Målene for scenekunstheltet er å sikre et godt tilbud i hele landet, blant annet gjennom å styrke institusjons-teatrene, den frie scenekunsten, amatørteater, opera-aktiviteter, festivaler og å gjennomføre en bred satsing på ulike danseuttrykk over hele landet.

- I 2008 ble scenekunstheltet gjennomgått i stortingsmeldingen Bak kulissene. Denne la grunnlaget for videre utvikling av feltet.
- Scenekunstformål har fått en samlet økning på vel 900 millioner kroner, en tilnærmet dobling. Dette har styrket opera-, danse- og teaterinstitusjoner over hele landet. Det er lagt bedre til rette for visning og formidling av produksjoner.
- Avsetningen til scenekunst under Norsk kultur-fond har økt med over 80 millioner kroner. Det er etablert en basisfinansieringsordning for frie scenekunstgrupper, en tilskuddsordning for dans og en ordning for arrangører av danse-forestillinger.
- Den Norske Opera & Ballett flyttet inn i nytt hus i Bjørvika i 2008.
- De tre institusjonene Agder Teater, Kristiansand Symfoniorkester og Opera Sør flyttet inn i nytt felles teater- og konserthus, Kilden, 1. september 2011.
- Teatret Vårt flyttet inn i nye lokaler i 2012.
- Teater Innlandet flytter inn i nytt lokale i 2013.

- Dansens Hus ble åpnet i 2008. Det er lagt til rette for utvikling av profesjonell dans over hele landet gjennom støtte til regionale dansemiljøer.
- Skuespiller- og danseralliansen ble etablert i 2012. Formålet er å sikre høyt kvalifiserte frilansskuespillere og -dansere inntekt og opparbeidelse av trygderettigheter og muligheter til å vedlikeholde og utvikle sin kompetanse utenom oppdrag.
- En strategi for dansefeltet "Dans i hele landet – status, utfordringer og strategier for videre utvikling av profesjonell dans i Norge" ble lagt fram i februar 2013 som grunnlag for framtidig utvikling.

*Budsjettutvikling 2005–2013
Scenekunst*

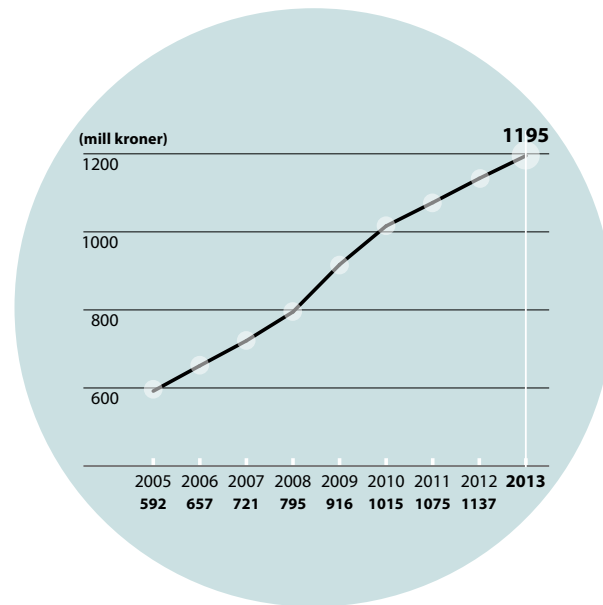

4 Musikk

Målene for musikkområdet er å sikre et godt og variert musikktilbud over hele landet, styrke orkestre og ensembler, bidra til å utgi mer norsk musikk og styrke og utvikle støtteordningene på musikkområdet i tråd med sektorens behov.

- Bevilgningene til musikkformål har økt med 603 millioner kroner, eller 102 prosent.
- Hele orkesterfeltet er styrket under Kulturløftet.
- Nytt konserthus i Stavanger ble åpnet 15. september 2012. Staten medvirket med 250 millioner kroner i investeringsmidler til bygget.
- De klassiske musikkmiljøene i Nord-Norge er betydelig styrket gjennom etableringen av Nordnorsk Opera og Symfoniorkester AS i 2009.
- Nytt konsert- og teaterhus er under bygging i Bodø. Staten vil bidra med 161 millioner kroner for å realisere bygget.
- Notodden Bok & Blueshus er under bygging. Staten skal medvirke med 25 millioner kroner.
- Det rytmiske feltet er blitt vesentlig styrket i perioden. Riksscenen – scene for nasjonal og internasjonal folkemusikk, joik og folkedans er etablert i Schous-kvartalet i Oslo.
- Festivalene er styrket, blant annet har Riddu Riddu-festivalen, Øyafestivalen og Norsk Country Treff i Breim fått knutepunktstatus. Festivalstøtten under Norsk kulturråd er også styrket.
- Støtteordningene til musikkformål under Norsk kulturfond er økt med 138 prosent.

- Korfeltet er vesentlig styrket gjennom økt støtte til utvalgte kor, ensemblestøtte og aktivitetstøtte til kor.
- Det er innført en ordning med tilskudd til innkjøp av instrumenter til skolekorps og barne- og ungdomsorkestre.
- Stiftelsen Music Norway ble opprettet i 2012. Målet er å styrke eksport og profilering av norsk musikk.
- Den offentlige konsertvirksomheten i Rikskonsertene ble lagt om i 2012, blant annet for å styrke støtteordningene for musikere og arrangører i Norsk kulturråd. Videre er skolekonsertordningen styrket, og Rikskonsertene har fått i oppdrag å produsere arbeidsplasskonserter som en del av Den kulturelle nistepakke.

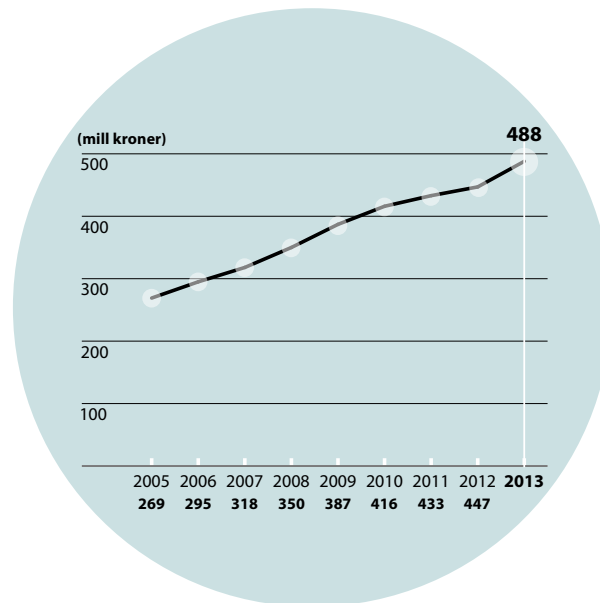
*Budsjettutvikling 2005–2013
Musikk*

5 Billedkunst, kunsthåndverk, arkitektur og design

Målet er å styrke norsk arkitektur og stedsutvikling, billedkunst og kunsthåndverk – blant annet gjennom å utvikle visningsarenaer og satse på kunst i offentlige rom.

- Regjeringen har styrket feltene billedkunst, kunsthåndverk og arkitektur. Kunsttilbudet gjøres tilgjengelig for et bredt publikum.
- Forprosjektet for det nye bygget for Nasjonalmuseet på Vestbanen i Oslo er ferdigstilt. I løpet av våren vil et forslag til kostnadsramme bli lagt fram for Stortinget.
- Stortingsmeldingen om visuell kunst beskriver en betydelig satsing på området.
- Visuell kunst har siden 2005 fått en samlet økning på ca. 220 millioner kroner. I tillegg er en rekke kunstmuseer i det nasjonale museumsnettverket styrket.
- Statens fagorgan for kunst i offentlige rom, KORO, har i perioden fått en økning på 74,5 prosent. Midler til kunstprosjekter gjennom KORO har økt betraktelig.
- Mer kunst gjøres tilgjengelig på nett. Nasjonalmuseet har til nå publisert mer enn 14 000 verk fra sine samlinger på nettportalen DigitaltMuseum.
- Kunstmuseene i Bergen, Sogn og Fjordane Kunstmuseum, Haugar Vestfold Kunstmuseum og Bergen Kunsthall har fått investeringstilskudd i perioden.

- Norsk kulturfond er styrket med over 132 prosent til det visuelle kunstfeltet.
- Regjeringens plandokument for den norske arkitekturpolitikken, arkitektur.nå, ble lagt fram i 2009. Tiltak innenfor arkitektur- og designfeltet har siden 2005 hatt en økning på 86,7 prosent.

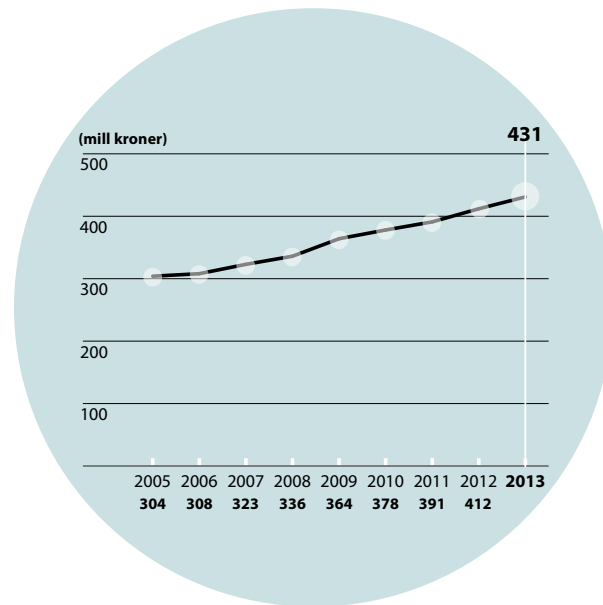

Budsjettutvikling 2005–2013
Visuell kunst

6 Kunstnerpolitikk

Målet er å legge forholdene til rette for at enkelt-kunstnere skal kunne bidra til et mangfoldig og nyskapende kunstliv. Dette innebærer blant annet at stipendordningene styrkes.

- Undersøkelsen om kunstneres levekår ble lagt fram i 2008. Som en oppfølging av undersøkelsen har det siden 2009 blitt opprettet 65 nye arbeidsstipend for kunstnere. I 2013 er stipendets størrelse 202 000 kroner.
- Det er opprettet 20 nye ettårige arbeidsstipend finansiert av frigjorte midler fra garantiinntektsordningen, som er vedtatt utfaset. Dette er en ettårig overgangsordning inntil nye stipendordninger for etablerte kunstnere og seniorkunstnere innføres i 2014.
- Det er opprettet et nytt stipend for nyutdannede kunstnere, med det formål å lette overgangen til yrkeslivet for de kunstnergrupper som har størst problemer med denne overgangen.

Budsjettutvikling 2005–2013
Kunstnerformål

7 Kultur for barn og unge

Barn og unge får tilgang til kunst og kultur bl.a. gjennom ordninger som Den kulturelle skolesekken, kulturskolen, Ungdommens kulturmønstring og kulturkort for ungdom.

- I løpet av skoleåret 2011–2012 ble ca. 58 000 arrangementer gjennomført i Den kulturelle skolesekken – over 3 millioner kulturopplevelser til norske elever.
- Flere elever har fått plass i kulturskolen.
- I perioden 2010–2012 har det årlig blitt bevilget 40 millioner kroner som et øremerket stimuleringsstilskudd for kulturskoler og kulturtilbud for barn og unge.
- Fra høsten 2013 vil det bli innført en ukentlig kulturskoletime i tilknytning til skole- eller SFO-tiden på barnetrinnet (1.–4. trinn). Tilbudet skal være et gratis og frivillig tilbud til elevene. Den årlige kostnaden fra 2014 er 177 millioner kroner.
- Kulturkort til ungdom skal gi billigere billetter til et bredt spekter av kulturarrangementer. Ordningen er utvidet og omfattet i 2012 totalt 11 fylkeskommuner.

8 Den kulturelle spaserstokken

Den kulturelle spaserstokken ble innført i 2007 og er et kulturtilbud for eldre. I 2012 fikk 321 kommuner tilskudd fra ordningen, som er et samarbeid mellom Helse- og omsorgsdepartementet og Kulturdepartementet. Tilskuddet er økt fra 10 millioner kroner i 2007 til 31 millioner kroner i 2013.

9 Den kulturelle nistepakka

Den kulturelle nistepakka ble etablert som følge av stortingsmeldingen om kultur, inkludering og deltakelse. Målet med ordningen er å legge til rette for at flere får et profesjonelt kunst- og kulturtilbud gjennom arbeidsplassen eller på andre arenaer. Ordningen omfatter i første omgang musikk og litteratur og blir forvaltet av Nasjonalbiblioteket og Rikskonsertene.

10 Inkludering og mangfold

Kunst- og kulturlivet skal speile mangfoldet i det norske samfunnet og være åpent og tilgjengelig for alle. Alle skal ha like muligheter til å delta – som publikum og utøvere. Et kulturliv som rommer et mangfold av kulturuttrykk er en sentral del av et inkluderende samfunn. Kravet til likestilling og likeverd gjelder også mellom kunstformer og sjangre.

- Markeringsåret for kulturelt mangfold i 2008 hadde som mål å sikre at kulturelt mangfold blir integrert i norsk kulturpolitikk.
- Fra og med 2009 må alle institusjoner og organisasjoner med tilskudd fra Kulturdepartementet rapportere på hvordan kulturelt mangfold ivaretas i virksomheten.
- Flere personer med minoritetsbakgrunn og fagkompetanse har fått plass i styrer i kulturinstitusjoner.
- En ressursgruppe for større mangfold ble oppnevnt i 2010 for å vurdere hvordan kunst- og kulturinstitusjonene ivaretar kulturelt mangfold.
- Regjeringen la i 2011 fram en stortingsmelding om kultur, inkludering og deltakelse som slår fast at kulturlivet skal være åpent og tilgjengelig for alle. Målet er å skape en inkluderende kultursektor der alle har like muligheter til deltakelse og til å utvikle sine skapende ressurser, uavhengig av sosioøkonomisk, kulturell eller religiøs bakgrunn eller funksjonsevne.

Arkiv til tork i kommunehuset til Dønna kommune etter vannlekkasje
Foto: Helgelands Blad/Leif Steinholt

11 Arkiv

Målet med arkivpolitikken er å ta vare på arkiver slik at de blir tilgjengelige for bruk i ettertiden.

- Bevilgningen til arkivformål har økt fra 201 millioner kroner til 369 millioner kroner siden 2005, en økning på nesten 84 prosent.
- Bevilgningen til Arkivverket har økt fra 174 til 316 millioner kroner siden 2005, en økning på 82 prosent.
- Regjeringen har bygd nye arkivmagasiner i Trondheim, Oslo, Kautokeino og Bergen.
- Arkivverket har siden 2005 digitalisert 40 millioner dokumentsider. Digitalarkivet har ca. 5,7 millioner besøk i året. Gjennom Digitalarkivet har publikum fått lettere tilgang på blant annet kirkebøker og folketellinger.

12 Bibliotek

Målet med bibliotekpolitikken er å sikre, bevare og tilgjengeliggjøre fysisk og digitalt materiale.

- Bevilgningen til bibliotekformål har økt fra 369 millioner kroner til 563 millioner kroner siden 2005, en økning på 56 prosent.
- Regjeringen har styrket bibliotekene som arena for leselyst, læring og kulturopplevelser.
- På Nasjonalbibliotekets nettsted Bokhylla får man tilgang til å lese all norsk litteratur til og med år 2000.
- Nasjonalbiblioteket i Mo i Rana har fått nytt digitaliseringsbygg.

13 Litteraturfeltet

Litteraturpolitiske hovedmål er kvalitet, nyskaping, mangfold og tilgjengelighet.

- Støtteordningene for litteratur ved Norsk kulturråd er styrket med 75,2 millioner kroner siden 2005.
- En egen innkjøpsordning for sakprosa ble opprettet i 2006.
- Det er opprettet innkjøpsordning for nye, norske tegneserier.
- Institusjoner som formidler litteratur har fått økt tilskudd siden 2005.
- Leseløftet arbeider for å skape leseglede og styrke leseevnen.
- Forslag til lov om omsetning av bøker (boklov) er sendt ut på høring. Loven skal legge til rette for litterær nyskaping, et bredt tilbud og god tilgang til litteratur over hele landet. Siktemålet er å legge fram en lovproposisjon for Stortinget før sommeren 2013.
- Bevilgningen til Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek (NLB) er økt med 15 millioner kroner siden 2005. NLB bidrar til å sikre syns- og lesehemmede god tilgang til litteratur- og informasjonstjenester.
- Den internasjonale Ibsenprisen ble etablert i 2008 og er delt ut fire ganger. Prisen er på 2,5 millioner kroner og skal honorere en person, institusjon eller organisasjon som har tilført verdensdramatikken eller teatret nye kunstneriske dimensjoner.

14 Språk

Hovedmålet med språkpolitikken er å styrke det norske språkets status og å bidra til å øke bruken av norsk i alle deler av samfunnet.

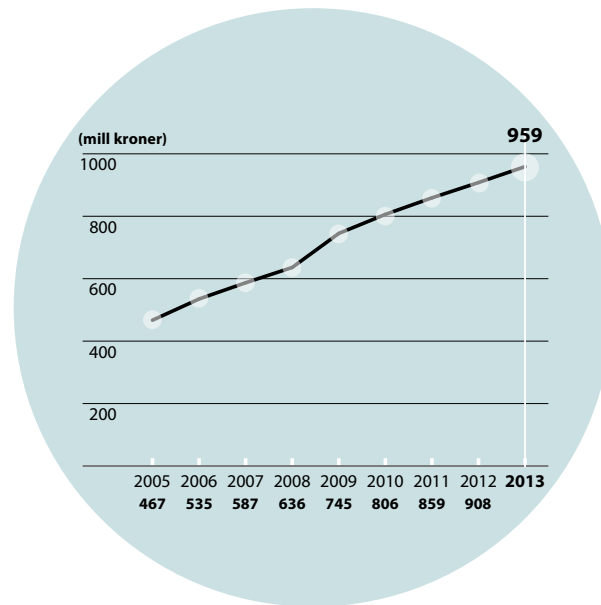
- Språkrådet har opprettet en språktjeneste som skal hjelpe det offentlige med å gjøre språket forståelig for folk flest.
- Språkrådet har opprettet en terminologitjeneste som skal hjelpe det offentlige og bedrifter med å utvikle og bruke norske fagord i stedet for engelske.
- Språkrådets ansvar er utvidet til å omfatte minoritetsspråk, norsk tegnspråk og nyere innvandrerspråk.
- En språkbank er opprettet i Nasjonalbiblioteket.
- Det er bevilget midler til finansieringen av det nasjonale språkåret 2013. Språkåret blir en samlet markering av det språklige mangfoldet i Norge: bokmål og nynorsk, samisk, nasjonale minoritetsspråk, norsk tegnspråk og nyere innvandrerspråk.
- Regjeringen har støttet ordbokprosjektene Norsk Ordbok 2014 og Det Norske Akademis store ordbok.

15 Museum

Hovedmålene for museumssektoren er fornying, forvaltning, forskning og formidling.

- Driftstilskudd til museene i det nasjonale museumsnettverket har økt med 492 millioner kroner.
- En rekke mindre og mellomstore museer er slått sammen til større og mer bærekraftige enheter.
- I 2009 fikk 31 museer til sammen 70 millioner kroner til vedlikehold, istandsetting og nybygg fra tiltaksmidlene for å bedre sysselsettingen.
- Eidsvollsbygningen skal bevares og restaureres til 2014 og grunnlovsjubileet, slik at publikum får inntrykk av hvordan bygningen framsto i 1814. Prosjektet koster ca. 380 millioner kroner.
- Regjeringen har gitt over 950 millioner kroner i tilskudd til nasjonale kulturbygg over hele landet. En rekke av disse er museumsprosjekter:
 - Rockheim – nasjonalt senter for pop og rock – er en viktig nyskapning innenfor museumsformidling med moderne interaktiv teknologi som basis. Andre nye arenaer er Hamsunsenteret på Hamarøy i Nordland, og INSPIRIA vitensenter i Østfold.
 - Aulestad i Gausdal gjennomgikk omfattende restaurering i forkant av Bjørnsonåret 2010.
 - Det gis tilskudd til et større nybygg for Aust-Agder kulturhistoriske senter til magasiner og utstillinger, et nytt formidlingsbygg i Sarpsborg for Østfoldmuseene, og Romsdalsmuseet skal bygge nytt utstillings- og magasinbygg på museets hovedsete i Molde.

- Mjøsmuseet forbereder rehabilitering og nybygg på gamle Kapp Melkefabrikk, Vitenfabrikken ved Jærmuseet i Rogaland forbereder byggetrinn to i sykkelstudioet, og Norsk Folkemuseum forbereder rehabilitering og nye utstillinger i bygningen Bybygg.
- Kunstmuseene i Bergen og Haugar Vestfold Kunstmuseum har fått midler til å videreutvikle sine lokaler.
- Det har også blitt prioritert spillemidler til museumsbygg over den tidligere ordningen for regionale møteplasser og formidlingsarenaer for kultur:
 - Garborgsenteret på Bryne, Sogn og Fjordane Kunstmuseum og Vest-Telemark Museums nybygg på Eidsborg er blant prosjektene som har fått midler.

*Budsjettutvikling 2005–2013
Museumsnettverket*

Duolva Duottar, Total Global
Foto: Ellen Stokland

16 Samisk kultur

Regjeringens innsats har gitt bedre vilkår for bevaring og utvikling av samisk kultur.

- Bevilgningen til kultur under Sametinget er økt med 40,6 millioner kroner.
- Utvidelsen av Senter for nordlige folk (tidligere Ája Samisk senter) med lokaler for museum og samisk bibliotek er ferdigstilt og ble åpnet sommeren 2011.
- Samisk arkiv i Kautokeino har fått nye lokaler.
- Tilskudd til samiske aviser er økt med over 11 millioner kroner.
- Riddu Riđđu-festivalen fikk knutepunktstatus i 2009.
- Internasjonalt Samisk Filmsenter har mottatt statstilskudd siden 2009. I 2013 er tilskuddet på 3 millioner kroner.

17 Presse og mediepolitiske spørsmål

Regjeringens overordnede målsetting på medieområdet er å sikre ytringsfriheten, rettssikkerheten og et levende demokrati. Dette uttrykkes i følgende mål: mangfold og kvalitet i norske medier, redaksjonell uavhengighet, en sterk allmennkringkaster, mangfold i medieeierskap, styrket norsk filmproduksjon, likestilling på medieområdet, beskytte barn og unge mot medieinnhold som kan være skadelig, modernisering av samfunnet gjennom digitalisering.

- Det er lagt fram forslag til en mer medie-uavhengig produksjonsstøtte.
- Oppnevnt et utvalg (Medieansvarsutvalget) til å foreta en samlet vurdering av reglene om plassering av ansvar for ytringer i mediene. Utvalgets rapport ble avgitt 15. juni 2011. Kulturdepartementet planlegger å legge fram en sak for Stortinget innen utgangen av 2013.
- Ny lov om eierskap i mediene er under utarbeidelse.

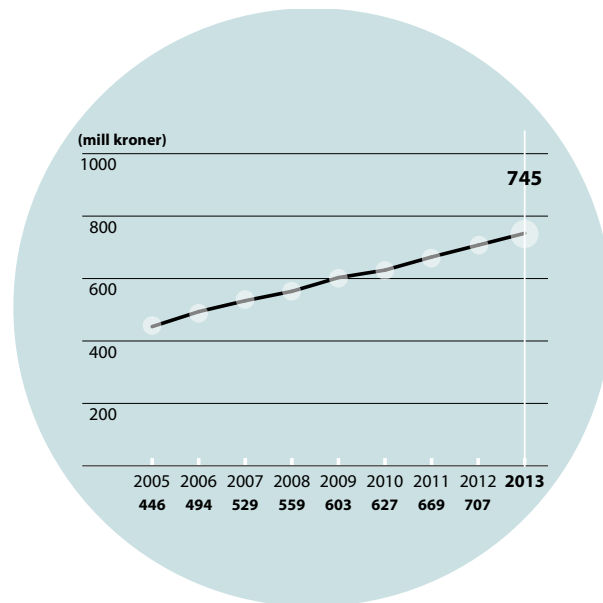
Karsten og Petra blir bestevenner / Elias Sovold Simonsen og Nora Amundsen
Foto/Copyright: SF Norge & Cinenord Kidstory

18 Film

Det er gjennomført en offensiv satsing på norsk film.

- Tilskuddene til filmproduksjon er økt med 207 millioner kroner og filmproduksjon i regionene er styrket med 39 millioner kroner. Samlede bevilgninger til filmområdet utgjør totalt nærmere 695 millioner kroner, som er en økning på 67 prosent siden 2005.
- Omorganisering til et nytt norsk filminstitutt var gjennomført 1. april 2008.
- Målet om 25 norske kinofilmer i snitt hvert år er nådd. I toppåret 2011 hadde hele 33 norske filmer premiere på kino.
- 783 000 flere nordmenn ser norske filmer på kino i perioden 2005 til 2012. Antall publikummere er mer enn doblet siden 2005.
- Markedsandelene for norsk film ble doblet fra 12 til 24 prosent.
- Digitaliseringen av alle norske kinoer ble gjennomført i perioden 1. juli 2010 – 1. juli 2011. Norge er det første landet i verden med komplett digitalisering av kinotilbudet. Til sammen 185 kinoer med 410 kinosaler kan nå vise digital film.
- Det satses sterkere på å øke mangfoldet i norsk film og tv. En arbeidsgruppe har foreslått flere tiltak for å oppnå større mangfold i bred forstand – geografisk, etnisk, aldersmessig og kjønnsmessig.
- Norsk film har gjennom de siste ti årene markert seg sterkere internasjonalt. De fleste norske filmer etter år 2000 er solgt utenfor Norge.

- I stortingsmeldingen om dataspill ble mål og virkemidler på dataspillområdet gjennomgått. Sommeren 2012 ble det etablert en innkjøps- og utlånsordning for dataspill i bibliotek.
- I 2013 øker Regjeringen tilskuddene til utvikling av dataspill med ytterligere 5 millioner kroner. Regjeringens mål om en dobling av tilskuddene til dataspill fra 2011-nivået, til totalt 20 millioner kroner, er nådd.

Budsjettutvikling 2005–2013

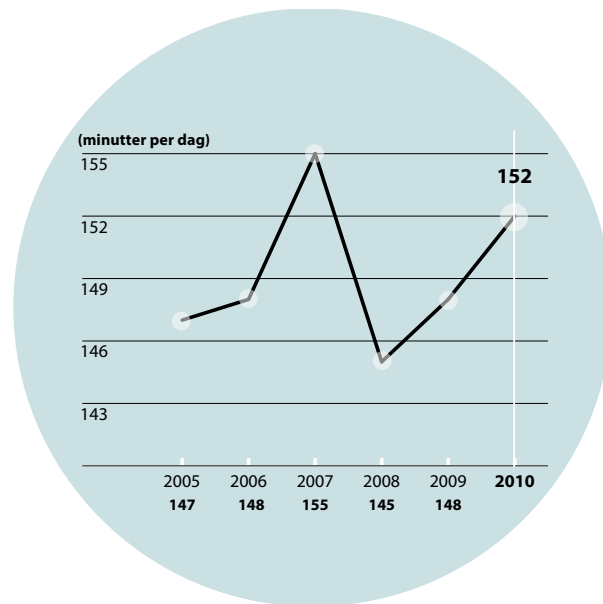
Filmområdet. Figuren omfatter hele kap. 334 Film- og medieformål på statsbudsjettet (som også inkluderer driftsutgifter til Medietilsynet).

19 Kringkasting

Regjeringens mål for kringkastingspolitikken er å opprettholde mangfold og kvalitet, redaksjonell uavhengighet og en sterk allmennkringkaster.

- NRK-plakaten ble vedtatt av Stortinget i 2008 og gir et samlet uttrykk for NRKs samfunnsoppdrag.
- Det digitale bakkenettet for fjernsyn ble bygget ut i perioden 2007–2009. Digitaliseringen av fjernsynet innebærer at alle husstander i Norge har tilgang til et bredt spekter av fjernsyns- og radiokanaler, herunder samtlige av NRKs fjernsyns- og radiokanaler.
- I 2010 ble det inngått en femårig avtale (fra 2011 og ut 2015) med TV 2. Avtalen forplikter TV 2 til å sende visse programtyper og bidra med ti millioner kroner årlig til filmproduksjon.
- Det er lagt til rette for digitalisering av radio-mediet og avvikling av FM-radio i 2017.
- Medietilsynet er gitt økt uavhengighet. Det er etablert en egen nemnd som skal behandle klager på tilsynets enkeltvedtak.
- Stortingsmelding om hvordan allmennkringkastingspolitikken bør tilpasses digitaliseringen er lagt fram.
- EUs direktiv om audiovisuelle medietjenester er gjennomført, i hovedsak ved endringer i kringkastingsloven. Endringene skal styrke norske kringkastere og tv-produsenters konkurransevilkår og sikre barn økt vern mot reklame i internettbaserte tv-tjenester.

- Kravene til teksting av NRKs og kommersielle fjernsynskanalers tilbud er utvidet.
- Regjeringen vil fastsette en liste over idrettsbegivenheter av vesentlig samfunnsmessig betydning slik at disse kan bli vist på vederlagsfrie kanaler med bred dekning.
- Det er innført hjemmel for å kreve politiattest for personell som har regelmessig kontakt med mindreårige i forbindelse med programproduksjoner.

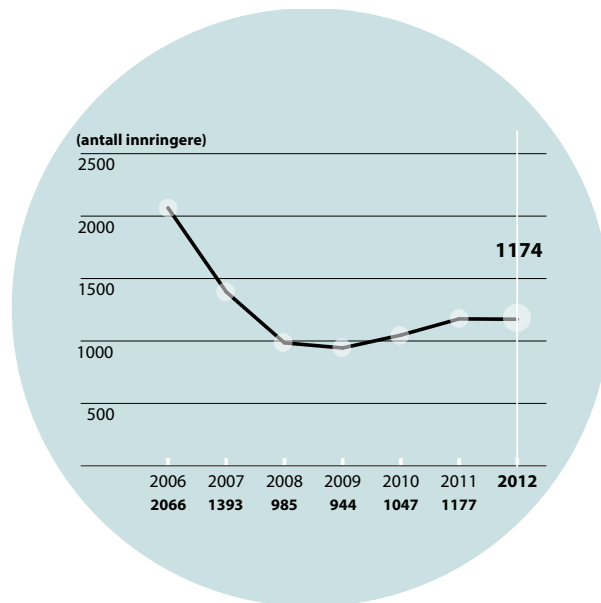

Seertid i hele befolkningen (9–79 år) 2005–2010
Kilde: SSB

20 Pengespill

Målet med pengespillpolitikk er å sikre at pengespill avholdes i betryggende former under offentlig kontroll, med sikte på å forebygge negative konsekvenser av pengespill, samtidig som det legges til rette for at overskuddet fra spillene kan gå til idrett, kultur og samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner.

- Automatforbudet ble innført fra 1. juli 2007.
- Regjeringen har siden 2005 lansert tre handlingsplaner mot spilleproblemer (dataspill og pengespill). Handlingsplanen for 2013–2015 har som mål å spre kunnskap om spill og spillproblemer, forhindre utvikling av problematisk spilleatferd samt identifisere og behandle slik atferd.

Antall samtaler der spiller eller andre på vegne av spiller har ringt Hjelpelinjen, 2004–2010.

- Fra og med 2015 skal 64 prosent av spilleoverskuddet fra Norsk Tipping gå til idrettsformål, 18 prosent til kulturformål og 18 prosent til samfunnsnyttige eller humanitære organisasjoner.
- Grasrotordningen ble innført fra 1. mars 2009 og gir ca. 340 millioner kroner til lokale lag og foreninger.
- Fra 1. juni 2010 ble det innført regler som pålegger banker og betalingsinstitusjoner å stanse betaling fra norske betalingskort til pengespilloperatører som ikke har tillatelse til å tilby sine pengespilltjenester i Norge.
- Forbud mot bingoautomater ble iverksatt fra 2010.

21 Opphavsrett og IT

Åndsverkloven bidrar til å sikre kunstnerne inntekter og er vår viktigste kulturlov. Loven skal også ivareta samfunnets interesse i å ha tilgang til kulturen. Det er en viktig oppgave for Regjeringen å opprettholde denne balansen. En aktiv kulturpolitikk kombinert med opphavsretten sikrer et variert kulturtilbud.

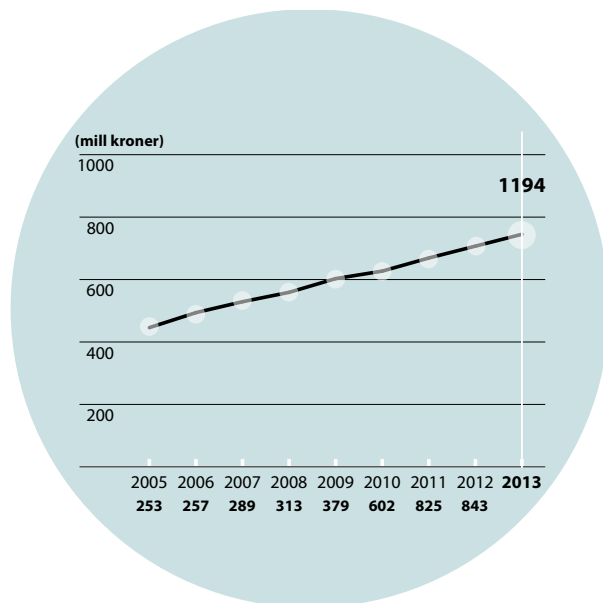
- Det er lagt fram et forslag til revisjon av åndsverkloven (tiltak mot krenkelser av opphavsrett på Internett). Forslaget styrker muligheten for håndheving av opphavsretten på Internett, samtidig som hensynet til personvern, rettssikkerhet og ytringsfrihet ivaretas.
- Med virkning fra 1. januar 2007 ble EUs følgerettsdirektiv gjennomført i åndsverkloven. Reglene gir opphavsmenn rett til vederlag ved profesjonelle videresalg av originaleksemplar av sine kunstverk.

22 Frivillighet

- Avgiftsområdet for Fond for utøvende kunstnere ble utvidet med virkning fra 1. januar 2007. Etter utvidelsen er fondets tildelinger til bl.a. norske utøvende kunstnere nær doblet (fra 21,3 millioner kroner i 2006 til 39 millioner kroner i 2011).
- Det ble i 2008 inngått ny lydbokavtale som åpner for at funksjonshemmede kan få spesielt tilrettelagte bøker på en enklere og mer effektiv måte enn tidligere. Dette har fjernet de lange ventelistene for de mest populære lydbøkene.
- EU-programmet Sikrere Internett 2009–2013 ble innlemmet i EØS-avtalen med virkning fra 1. januar 2009. Formålet med programmet er å fremme sikker bruk av Internett og annen kommunikasjonsteknologi blant barn og unge, og å bekjempe ulovlig og skadelig innhold.

Regjeringens overordnede målsetting på frivillighetsfeltet er å støtte aktivt opp under utviklingen av et levende sivilsamfunn gjennom et nært samspill med frivillige organisasjoner og ved å støtte og legge til rette for frivillig engasjement. Sivilsamfunn og frivillige organisasjoner er en viktig del av det norske samfunn og har stor betydning for demokrati, fellesskap og velferd.

- Regjeringen har særlig styrket rammevilkårene til frivillig sektor gjennom opprettelsen av momskompensasjonsordningen for frivillige organisasjoner. I 2012 mottok over 16 000 lag og foreninger momskompensasjon. I 2013 er bevilgningen til ordningen på nær en milliard kroner.

Budsjettutvikling 2005–2013
Samfunns- og frivillighetsformål

- Etablert et frivillighetsregister. I januar 2013 er nærmere 28 000 organisasjoner registrert. Et sentralt formål med Frivillighetsregisteret er å forenkle samhandlingen mellom frivillig virksomhet og offentlige myndigheter.
- Etablert et innsamlingsregister. Formålet er å medvirke til at midler som gis til innsamlinger, i størst mulig grad gir overskudd til det oppgitte formål med innsamlingen, å fremme de seriøse innsamlingene og styrke tilliten til disse.
- Opprettet en nettside med oversikt over tilskudd som barne- og ungdomsorganisasjoner kan søke på.
- Frifondordningen har fått en økning siden 2005 på 49 millioner kroner over statsbudsjettet. I tillegg til midlene over statsbudsjettet tilføres ordningen midler fra overskuddet til Norsk

Tipping AS. I 2011 ble til sammen rundt 170 millioner kroner fordelt til nærmere 15 000 lokale lag og foreninger. Gjennom endringen i tippenøkkelen styrkes nå denne ordningen ytterligere.

- Det er opprettet 135 nye frivilligsentraler siden 2005. Til sammen mottok 383 frivilligsentraler, i 317 ulike kommuner samt en i Spania, tilskudd i 2012. Bevilgningen til frivilligsentralene er i 2013 på 114 millioner kroner. Siden 2005 har det vært en økning på 48 millioner kroner.
- Forskningsprogrammet "Virtuelt senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor" startet i 2008 og har bidratt med kunnskap om endringer og utviklingstrekk i frivillig sektor.

23 Livssynsnøytrale seremonirom

- Gravlegging skal skje med respekt for avdødes religion eller livssyn.
- Kulturdepartementet legger til rette for at det kan etableres flere livssynsnøytrale seremonirom i kommunene, slik at de pårørende har reelle valgmuligheter når gravferder skal arrangeres.
- I 2013 bevilges 10 millioner kroner til å etablere flere livssynsnøytrale seremonirom. I 2012 fikk Akershus, Rogaland og Troms fylkeskommuner tildelt midler til å etablere livssynsnøytrale seremonirom. Midlene fordeles videre til kommuner, kirkelige fellesråd og frivillige organisasjoner, herunder tros- og livssynsamfunn etter søknad.
- Departementet har opprettet en nettside om livssyns åpne seremonier, **www.livssynsapenseremoni.no**, under regjeringen.no. Den inneholder informasjon og råd om organisering av slike seremonier.

24 Kultur og næring

Satsing på kultur har betydning for flere samfunnsområder, blant annet næringsutvikling.

- Tilskuddet til kultur og næringstiltak er økt fra 0,3 millioner kroner til 8,8 millioner kroner i perioden. Det ble i forbindelse med den første handlingsplanen bevilget nærmere 50 millioner kroner over flere departementers budsjetter til ulike tiltak innen kultur og næring.
- Det er gjennomført satsinger for å fremme kulturbasert næringsutvikling som grunnlag for attraktive lokalsamfunn og på ulike utenlandsrettede tiltak. Flere av tiltakene har styrket kunnskapsgrunnlaget på området.
- Nærings- og handelsdepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet og Kulturdepartementet legger i 2013 fram en kulturnæringsplan hvor tiltakene og politikken fra forrige handlingsplan videreutvikles.

25 Kultursamarbeid i Nordområdene

Det norsk-russiske kultursamarbeidet har fått et løft. Norge og Russland undertegnet i januar 2009 en handlingsplan som la grunnlaget for et styrket kultursamarbeid over grensene i nord. Samarbeidet følges opp i treårige samarbeidsprogram som angir områder som vies særlig oppmerksomhet. Det gjennomføres årlige norsk-russiske kulturdager i de to land. Det ble for første gang bevilget egne midler til dette formålet fra 2005 med 5 millioner kroner. Dette er økt til 9,8 millioner kroner i 2013.

Foto: Nordnorsk Opera og Symfoniorkester

Utgitt av:
Kulturdepartementet

Offentlige institusjoner kan bestille flere
eksemplarer fra:
Departementenes servicesenter
Internett: www.publikasjoner.dep.no
E-post: publikasjonsbestilling@dss.dep.no
Telefon: 22 24 20 00

Publikasjonskode: V-0960 B
Design: Magnolia Design as
Trykk: Grøset 03/2013 – opplag 5000

www.regjeringen.no/kulturloftet
Twitter: #kulturloftet

KULTURDEPARTEMENTET